

พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยม
ของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี*

INTEGRATED BUDDHISM TO PROMOTE PACIFIST POLITICAL CULTURE AMONG
THE PEOPLE OF BANG KRANG MUNICIPALITY AT MUEANG NONTHABURI
DISTRICT IN NONTHABURI PROVINCE

วนิดา มีสกุล

Vanida Meesakul

อนุชา พละกุล

Anucha Bhalakula

พระสมุห์อาคม อาคมธโร

Phra Samu Akhom Akhomtiro

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: Viindamee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสานวิธีครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยม 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสารานุกรมกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยม และ 3) นำเสนอพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไปในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบางกร่าง จำนวน 393 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสารานุกรมกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยม โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง 3) พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยม เป็นแนวทางที่เน้นการพัฒนาทั้งพฤติกรรม การพูด และความคิดของประชาชนให้มีเมตตาและเคารพซึ่งกันและกัน โดยเมตตากายกรรมส่งเสริมการกระทำที่ช่วยเหลือเกื้อกูล เมตตาวาจากรรมเน้นการพูดอย่างสุภาพสร้างความเข้าใจ เมตตามโนกรรมคือการเคารพความเห็นผู้อื่นและร่วมกันพัฒนา สาธารณโภคีปลูกฝังจิตสำนึกเห็นแก่ส่วนรวม สีสามัญญตาสร้างวินัยและจิตสาธารณะ และทักขิสามัญญตาสร้างความสามัคคีและความเห็นพ้องในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน ส่งผลให้เกิดความสงบสุข ยั่งยืน และสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่ตั้งอยู่บนหลักธรรม

คำสำคัญ: พุทธบูรณาการ, วัฒนธรรมทางการเมือง, สันตินิยม, เทศบาลเมืองบางกร่าง, จังหวัดนนทบุรี

* Received 4 August 2025; Revised 19 November 2025; Accepted 11 December 2025

Abstract

This mixed-method research aimed to 1) study the level of Pacifist political culture; 2) study the relationship between Saraniyadhamma and Pacifist political culture; and 3) propose Buddhist integration to promote Pacifist political culture. The sample consisted of 393 eligible voters aged 18 years and over in Bang Krang Municipality and 9 key informants. Data were analyzed using percentages, means, standard deviations, Pearson's product moment correlation coefficients, and descriptive content analysis. The results revealed that 1) the overall level of Pacifist political culture was high; 2) the relationship between Saraniyadhamma and Pacifist political culture was positive and highly positive; and 3) Buddhist integration to promote Pacifist political culture emphasizes developing people's behavior, speech, and thoughts to be kind and respectful of one another. Metta kaya-karma promotes helpful actions; Metta vacikarma emphasizes polite speech to foster understanding; and Metta manokarma is respect for others' opinions and collaborative development. Public welfare instills a sense of public concern. Morality creates discipline and public spirit. Common view creates unity and consensus in joint local development, resulting in peace and sustainability and creating a political culture based on moral principles.

Keywords: Buddhist Integration, Political Culture, Pacifism, Bang Krang Town Municipality, Nonthaburi Province

บทนำ

การบูรณาการกับการเมืองเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาประเทศและสังคม โดยการบูรณาการ (Integration) คือ การรวมกันขององค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้น ในที่นี้หมายถึงการรวมระบบการบริหารของรัฐ (Public Administration) และการเมือง (Politics) เข้าด้วยกัน เพื่อสร้างความเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและสังคมอย่างเป็นระบบ โดยไม่มีข้อขัดแย้งหรือการชนกัน การสร้างสันติภาพและความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากการมีการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในเรื่องของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมได้อย่างเหมาะสม และยังช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรของรัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการวางแผนและดำเนินงานที่มีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน และการสร้างมาตรการและกลไกในการตรวจสอบและควบคุมการใช้งานทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม และมุ่งเน้นการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารและพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ (สุวินัย ภรณวลัย, 2547) พุทธบูรณาการทางการเมือง เป็นการนำหลักธรรมและปรัชญาพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการทางการเมืองและการพัฒนาสังคม ซึ่งสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาสังคมในเชิงคุณธรรมและจริยธรรม

ตัวอย่างแนวคิดและหลักธรรมพุทธศาสนาที่สามารถนำมาใช้ในทางการเมือง โดยการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับการเมือง

การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น มักมีพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างสังคมที่มีความเข้มแข็งและมั่นคง เนื่องจากวัฒนธรรมการเมืองที่เป็นสันติภาพและเชื่อมั่นของประชาชนมีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดอย่างยั่งยืน การสร้างสันติภาพภายในสังคม เชื่อมมั่นในระบบการเมืองและการบริหารราชการ เพื่อลดความขัดแย้งและความขัดแย้งทางการเมือง ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง ผ่านการสนับสนุนให้มีการเลือกตั้งที่เป็นธรรม และสร้างพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น การส่งเสริมการศึกษาทางการเมืองและการเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจที่เพียงพอในการตัดสินใจ การสร้างระบบการบริหารราชการที่โปร่งใสและมีความเชื่อถือ เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการของรัฐ รัฐบาลวัฒนธรรมการเมืองที่เชื่อถือได้และมีความสามารถในการรับมือกับความขัดแย้งและปัญหาทางการเมือง การบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและความพยายามในการสร้างขึ้น แต่หากสำเร็จ จะช่วยสร้างสังคมที่มั่นคงและมีความยั่งยืนในระยะยาว (นรินทิ เศรษฐบุตร, 2554)

วิกฤติทางการเมือง เป็นสถานการณ์ที่มีความไม่มั่นคงหรือขัดแย้งอย่างรุนแรงในระบบการเมืองของประเทศหรือชุมชน ซึ่งอาจเกิดจากหลายปัจจัย เช่น การขัดแย้งทางอุดมการณ์ ในความแตกต่างทางความคิดและอุดมการณ์ระหว่างกลุ่มการเมืองหรือประชาชน อาจนำไปสู่การขัดแย้งและการแบ่งแยกในสังคม การทุจริตและการคอร์รัปชันในระบบการเมืองและการบริหารจัดการ สามารถทำลายความเชื่อมั่นของประชาชนต่อรัฐบาลและนำไปสู่การประท้วงและความไม่สงบ ความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม หรือการบริหารจัดการที่ไม่เป็นธรรม ขาดความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงในระบบการปกครองหรือการบริหารจัดการที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว อาจทำให้เกิดความไม่มั่นคงและความไม่แน่นอนในสังคม วิกฤติทางการเมืองสามารถส่งผลกระทบร้ายแรงต่อเสถียรภาพและความสงบสุขของสังคม (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2541) ดังนั้น พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในพื้นที่เทศบาลสามารถช่วยสร้างสังคมที่มีความสงบสุข ยุติธรรม และเสริมสร้างคุณธรรมในประชาชนได้ อย่างไรก็ตาม การนำพุทธบูรณาการมาใช้ก็มีปัญหาและอุปสรรค สามารถรับมือกับปัญหาดังกล่าวได้ คือ เสริมสร้างการโปร่งใสในการบริหารจัดการ และเพิ่มช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญ เช่น การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ หรือการจัดโครงการอบรมการเขียนข่าวเพื่อเพิ่มความเข้าใจในการเมือง ให้มีความสำคัญกับการจัดการเลือกตั้งให้เป็นธรรม โดยการสร้างระบบการเลือกตั้งที่โปร่งใสและมีความยุติธรรม เพื่อให้ผลการเลือกตั้งตรงไปตามความคาดหวังของประชาชน การแก้ไขปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องใช้เวลาและความพยายามจากทั้งเทศบาลและประชาชน แต่หากมีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความนิยมทางการเมืองกับประชาชน เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ ศราวุธ ชันธวิชัย และคณะ (2565) ที่พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ แบบแผน ทักษะ และความเชื่อของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองของกลุ่มสมาชิกของระบบการเมืองหนึ่ง โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมและสภาวะ

แวดล้อม สถาบันทางสังคม ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา วัฒนธรรมทางการเมืองสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นกุญแจสำคัญสำหรับการปกครองในระบอบเสรีประชาธิปไตย ที่กล่าวมานั้นแต่โดยลักษณะทั่วไปแล้วโดยเฉลี่ยแล้วคนไทยมีความนิยมกับนักการเมืองมากพอสมควร เพราะส่วนใหญ่ในพื้นที่เทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี จะเลือกผู้นำที่ได้รับการเลือกตั้งจากคนเดิมมากกว่าเลือกคนใหม่ๆ ที่พร้อมเข้ามาพัฒนา ซึ่งเป็นผู้ที่ลงพื้นที่ และทราบถึงปัญหาในพื้นที่ พร้อมค่อยช่วยเหลือและให้คำปรึกษา และทำกิจกรรมร่วมกับประชาชนอยู่เป็นประจำ การที่มีความนิยมทางการเมืองในความนิยมหรือความนิยมทางการเมืองที่มีต่อประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ด้วยเหตุปัญหาคือความสำคัญเบื้องต้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ว่า พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยม ที่ส่งผลต่อมิติทางวัฒนธรรม สังคมและการเมือง และปัญหาอุปสรรค สภาพทั่วไปและความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เป็นอย่างไร แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนมีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรมกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อนำเสนอพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้ดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไปในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 20,639 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป กลุ่มที่ 2 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน และ กลุ่มที่ 4 ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น จำนวน 9 คน โดยใช้การสุ่ม

ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากผู้เกี่ยวข้องกับการพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 4 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรม 6 จำนวน 18 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบ ลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี มีจำนวน 24 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิดมีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) ในการตรวจสอบความเที่ยงตรง (content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (content validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) จำนวน 5 ท่าน ซึ่งจากการคำนวณหาค่า IOC ครั้งนี้ได้เท่ากับ 0.86 และในการคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามหลักสาราณียธรรม 6 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.955 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.918

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือวิจัย ซึ่งเป็นการใช้คำถามปลายเปิดที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถออกความเห็นหรือให้ข้อมูลได้อย่างเปิดกว้าง ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 ชุด ซึ่งเป็นประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไปในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน จากนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ สำหรับแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำไปวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรม 6 และวิเคราะห์วัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ (Correlation Coefficient) วัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร และผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) สำหรับการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ดังนี้

- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.81 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับมาก
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.51 – 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21 – 0.50 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 – 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยมาก
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

- 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่าคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะหาคำหรือข้อความใดออกไป
- 2) คำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่นๆ ได้

ผลการวิจัย

1. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ภาพรวม

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยม	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย	3.83	0.77	มาก
2. ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น	3.83	0.76	มาก
3. ด้านการเรียกร้องสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่น	3.87	0.74	มาก
4. ด้านการเคารพเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย	3.82	0.66	มาก
5. ด้านการยึดหลักความเสมอภาค	3.84	0.68	มาก
6. ด้านการยึดมั่นในหลักความยุติธรรม	3.82	0.77	มาก

7. ด้านการมีความอดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็นแตกต่าง	3.84	0.62	มาก
8. ด้านการมีหลักนิติธรรม	3.85	0.75	มาก
รวม	3.84	0.75	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการเรียกร้องสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่น ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.74) ด้านการมีหลักนิติธรรม ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.75) ด้านการมีความอดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็นแตกต่าง ($\bar{X}=3.84$, S.D.=0.62) ด้านการยึดหลักความเสมอภาค ($\bar{X}=3.84$, S.D.=0.68) ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.76) ด้านการศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.77) ด้านการเคารพเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย ($\bar{X}=3.82$, S.D.=0.66) และด้านการยึดมั่นในหลักความยุติธรรม ($\bar{X}=3.82$, S.D.=0.77) ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสราณียธรรมกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสราณียธรรมกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	วัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยม								
หลักสราณียธรรม	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y
X1	.813**	.816**	.688**	.807**	.808**	.801**	.795**	.803**	.809**
X2	.869**	.866**	.740**	.868**	.864**	.862**	.858**	.861**	.868**
X3	.866**	.872**	.748**	.857**	.862**	.853**	.852**	.856**	.865**
X4	.678**	.680**	.807**	.670**	.677**	.682**	.668**	.684**	.708**
X5	.737**	.734**	.863**	.735**	.743**	.743**	.727**	.742**	.769**
X6	.740**	.746**	.867**	.730**	.741**	.741**	.731**	.749**	.772**
X	.794**	.794**	.622**	.794**	.791**	.787**	.779**	.784**	.786**

** $P \leq 0.01$

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า หลักสราณียธรรม 6 ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า หากเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี มีการประยุกต์หลักสราณียธรรม 6 มาใช้จะทำให้

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี สูงขึ้น

3. พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ประกอบไปด้วย 1) ด้านการศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ควรส่งเสริมความศรัทธาในประชาธิปไตย เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับชุมชนและประเทศ ยึดหลัก คุณธรรมและจริยธรรมจากพระพุทธศาสนา สร้างพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาการศึกษากิจการเมืองและจริยธรรม 2) ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ควรส่งเสริมการเคารพสิทธิและ เสรีภาพของผู้อื่น ปลุกฝังจริยธรรมและคุณธรรมจากพระพุทธศาสนา ให้ความรู้เรื่องสิทธิและเสรีภาพตามหลัก ประชาธิปไตย 3) ด้านการเรียกร้องสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่น ควรเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นตาม หลักประชาธิปไตย ใช้ความเมตตาในการเรียกร้องสิทธิ ปลุกฝังคุณธรรมในจิตใจประชาชน 4) ด้านการเคารพเสียง ส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย ควรเคารพเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย ใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างถูกต้องและ ยุติธรรม ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมในชุมชน 5) การยึดหลักความเสมอภาค ควรกระจายบริการและทรัพยากร อย่างเท่าเทียม ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ประชาชนมีความเสมอภาคในการแสดงความคิดเห็น 6) การยึดมั่น ในหลักความยุติธรรม ควรกระจายทรัพยากรอย่างทั่วถึง ใช้หลักความยุติธรรมในการตัดสินข้อขัดแย้ง สนับสนุน การจัดสรรงบประมาณที่เป็นธรรม 7) การมีความอดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็นแตกต่าง ควรยอมรับฟังความ คิดเห็นที่แตกต่าง ปลุกฝังหลักธรรมในจิตสำนึก สร้างเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ 8) การมีหลักนิติธรรม ควร เคารพกฎหมายและกฎระเบียบ บังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม สร้างวัฒนธรรมการเคารพในกฎหมายและสิทธิ ของผู้อื่น ซึ่งการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมือง นนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยหลักสาราณียธรรม 6 ประกอบไปด้วย 1) เมตตากายกรรม ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ควร ส่งเสริมความสงบสุขและความสามัคคี ช่วยเหลือและเคารพซึ่งกันและกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ลดความขัดแย้ง และสร้างสังคมที่สงบสุข ใช้ชีวิตร่วมกันอย่างเอื้อเฟื้อ ส่งเสริมความสุขในชุมชน 2) เมตตาวจีกรรม สื่อสารเข้าใจกัน ควรมีการสื่อสารที่ดีและสร้างสรรค์ ลดความขัดแย้ง ใช้การพูดดีและสุภาพ สร้างความเข้าใจในชุมชน ถามไถ่สาร ทุกข์สุขดิบ สร้างความสมานฉันท์ 3) เมตตาโมหกรรม เคารพในความคิดผู้อื่น ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เคารพ ความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมคิดหาสิ่งที่เป็นประโยชน์ พัฒนาอย่างยั่งยืน ส่งเสริมทัศนคติที่เปิดกว้าง ลดความขัดแย้ง และสร้างความไว้วางใจ 4) สาธารณโภคี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ควรแบ่งปันและเห็นแก่ส่วนรวม สร้างความ ร่วมมือและความสุข กระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำ สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างสังคมที่พึ่งพาอาศัยกัน 5) สีสสัมมัญญา รับทราบทบทวนที่ ควรส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมาย สร้างความสงบ สุข มีวินัยและความประพฤติที่ดีงาม เป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชน สนับสนุนความรับผิดชอบของผู้นำและประชาชน ลดความขัดแย้งทางการเมือง 6) ทิฐิสามัญญตา เชื่อมมั่นในหลักการร่วมกัน ควรส่งเสริมการร่วมมือและความ

เห็นชอบร่วมกัน พัฒนาที่ยั่งยืน สร้างความไว้วางใจและความสามัคคี ลดความขัดแย้งทางการเมือง จัดประชุม ประจำเดือนหารือและเสนอแนะแนวทางพัฒนา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการเรียกร้องสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่น ด้านการมีหลักนิติธรรม ด้านการมีความอดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็นแตกต่าง ด้านการยึดหลักความเสมอภาค ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ด้านการศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ด้านการเคารพเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย และด้านการยึดมั่นในหลักความยุติธรรม ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในเขตในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เป็นผู้มีแบบแผนของทัศนคติและความเชื่อต่อระบบการเมือง วัฒนธรรมทางสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางการเมือง (political socialization) โดยสถาบันต่าง ๆ เช่น ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน กลุ่มสังคมและสื่อมวลชน เพื่อที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่งอย่างต่อเนื่อง และมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ อยู่เสมอ ซึ่งประกอบด้วย 1) การศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย 2) การมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น 3) การเรียกร้องสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่น 4) การเคารพเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย 5) การยึดหลักความเสมอภาค 6) การยึดมั่นในหลักความยุติธรรม 7) การมีความอดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็นแตกต่าง และ 8) การมีหลักนิติธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ ทินพันธุ์ นาคะตะ (2546) ที่กล่าวว่า ลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไว้ 8 ประการ คือ 1. การมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2. การยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล 3. การเคารพสิทธิของการปกครองระบอบประชาธิปไตย 4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง 5. การมีจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง 6. การมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ 7. การรู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และเป็นไปได้ในทางสร้างสรรค์ 8. การไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรวรรณ ไชยะเขียว (2566) ได้ศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในจังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน แล้วพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษามาก คือ ด้านการยึดหลักความเสมอภาค รองลงมา คือ ด้านการยึดมั่นในหลักความยุติธรรม และด้านที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ด้านการมีศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิกิติ์ ฝอดสูงเนิน และภัทรพล ทศมาศ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของชุมชนชนบทไทย

ในทศวรรษที่ 10 แห่งประชาธิปไตยไทย” ผลการวิจัยพบว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของชุมชนชนบทไทยในพื้นที่ตำบลทะเลเม่นชัย อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสราณียธรรมกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

หลักสราณียธรรม มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง ($r=0.786^{**}$) แสดงให้เห็นว่า หลักสราณียธรรม 6 ได้แก่ 1) เมตตาการุณยธรรม ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง 2) เมตตาจริกรรม สื่อสารเข้าใจกัน 3) เมตตาโมกกรรม เคารพในความคิดผู้อื่น 4) สาธารณโภคี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม 5) สีสสามัญญตา รู้บทบาทหน้าที่ และ 6) ภิภูจิสสามัญญตา เชื่อมั่นในหลักการร่วมกัน กับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 1) การศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย 2) การมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น 3) การเรียกร้องสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่น 4) การเคารพเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย 5) การยึดหลักความเสมอภาค 6) การยึดมั่นในหลักความยุติธรรม 7) การมีความอดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็นแตกต่าง และ 8) การมีหลักนิติธรรม ประชาชนเห็นว่าการพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างสังคมที่มีความเข้มแข็งและมั่นคง เนื่องจากวัฒนธรรมการเมืองที่เป็นสันติภาพและเชื่อมั่นของประชาชนมีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดอย่างยั่งยืน การสร้างสันติภาพภายในสังคม เชื่อมั่นในระบบการเมืองและการบริหารราชการ เพื่อลดความขัดแย้งและความขัดแย้งทางการเมือง ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง ผ่านการสนับสนุนให้มีการเลือกตั้งที่เป็นธรรม และสร้างพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น การส่งเสริมการศึกษาทางการเมืองและการเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจที่เพียงพอในการตัดสินใจ การสร้างระบบการบริหารราชการที่โปร่งใสและมีความเชื่อถือ เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการของรัฐ ำรงวัฒนธรรมการเมืองที่เชื่อถือได้และมีความสามารถในการรับมือกับความขัดแย้งและปัญหาทางการเมือง การบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและความพยายามในการสร้างขึ้น แต่หากสำเร็จ จะช่วยสร้างสังคมที่มั่นคงและมีความยั่งยืนในระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุริยะ มหฺทโว และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง “การประยุกต์หลักสราณียธรรมเพื่อส่งเสริมความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งต่อความผูกพันต่อองค์กร พบว่า การสร้างความผูกพันต่อองค์กรและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานผ่านหลักสราณียธรรม 6 ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร การสร้างความผูกพันตามหลักสราณียธรรม 6 เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงของการสร้างความผูกพันตามหลักสราณียธรรม 6 อันประกอบด้วย เมตตาการุณยธรรม (การกระทำดีต่อกัน) เมตตาจริกรรม (สื่อสารเข้าใจกัน) เมตตาโมกกรรม (เคารพในความคิดผู้อื่น) สาธารณโภคี (การแบ่งปันกัน) สีสสามัญญตา (รักษาระเบียบวินัย) ภิภูจิสสามัญญตา (เชื่อมั่นในหลักการร่วมกัน) พบว่า มีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.80 มีขนาดอิทธิพลทางตรงส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา เท่ากับ 0.68 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ พระครูสุวรรณธรรมาภิมณฑ์ (สมชาย เจริญผา) (2564) ได้ศึกษาเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมความสามัคคีในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรม 6 กับการส่งเสริมความสามัคคีการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

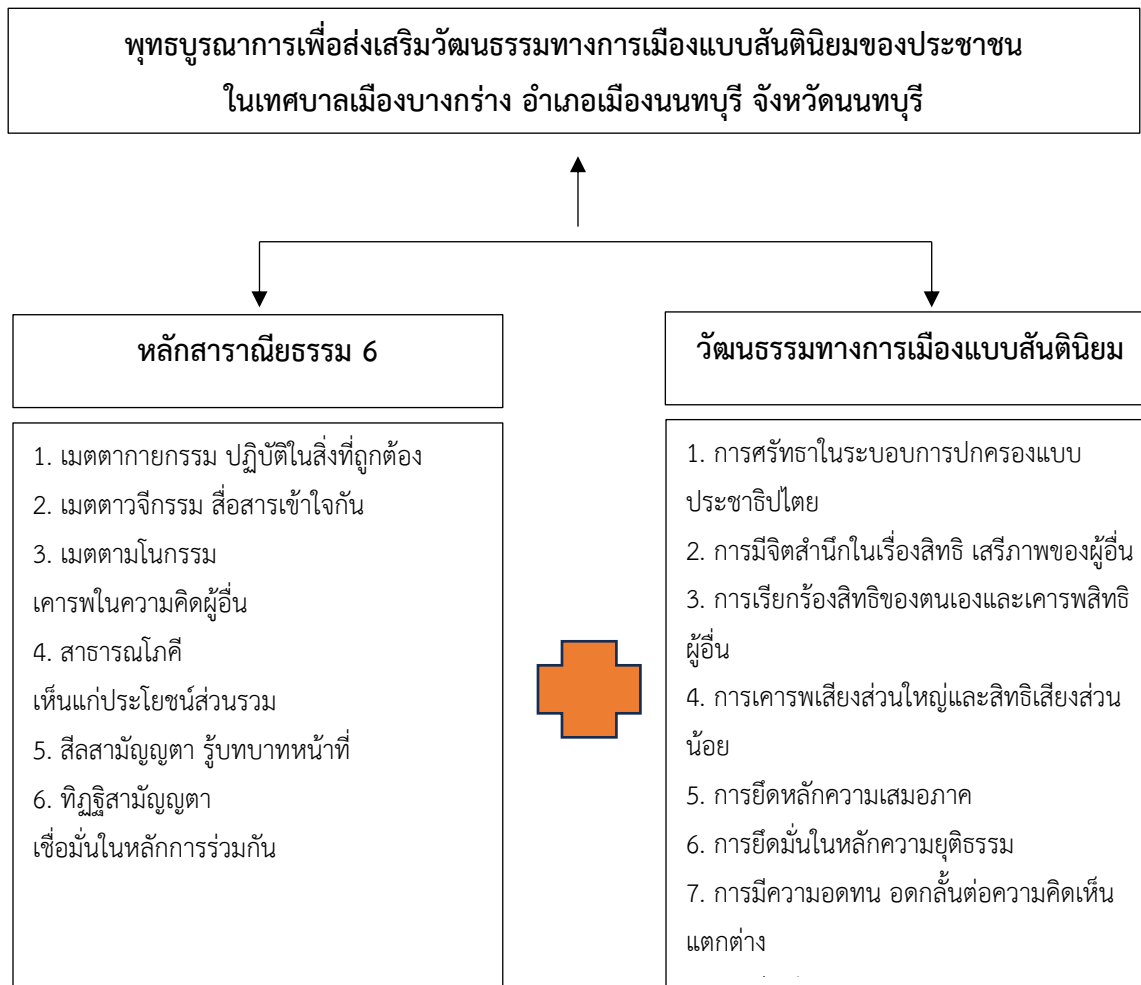
พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ประกอบไปด้วย 1) ด้านการศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ควรส่งเสริมความศรัทธาในประชาธิปไตย เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับชุมชนและประเทศ ยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมจากพระพุทธศาสนา สร้างพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาการศึกษากิจการเมืองและจริยธรรม 2) ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ควรส่งเสริมการเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ปฏิบัติจริยธรรมและคุณธรรมจากพระพุทธศาสนา ให้ความรู้เรื่องสิทธิและเสรีภาพตามหลักประชาธิปไตย 3) ด้านการเรียกร้องสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่น ควรเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นตามหลักประชาธิปไตย ใช้ความเมตตาในการเรียกร้องสิทธิ ปฏิบัติคุณธรรมในจิตใจประชาชน 4) ด้านการเคารพเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย ควรเคารพเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย ใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างถูกต้องและยุติธรรม ปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในชุมชน 5) การยึดหลักความเสมอภาค ควรกระจายบริการและทรัพยากรอย่างเท่าเทียม ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ประชาชนมีความเสมอภาคในการแสดงความคิดเห็น 6) การยึดมั่นในหลักความยุติธรรม ควรกระจายทรัพยากรอย่างทั่วถึง ใช้หลักความยุติธรรมในการตัดสินข้อขัดแย้ง สนับสนุนการจัดระบบประมาณที่เป็นธรรม 7) การมีความอดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็นแตกต่าง ควรยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ปฏิบัติหลักธรรมในจิตสำนึก สร้างเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ 8) การมีหลักนิติธรรม ควรเคารพกฎหมายและกฎระเบียบ บังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม สร้างวัฒนธรรมการเคารพในกฎหมายและสิทธิของผู้อื่น ซึ่งการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยหลักสาราณียธรรม 6 ประกอบไปด้วย 1) เมตตาภาวกรรม ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ควรส่งเสริมความสงบสุขและความสามัคคี ช่วยเหลือและเคารพซึ่งกันและกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ลดความขัดแย้ง และสร้างสังคมที่สงบสุข ใช้ชีวิตร่วมกันอย่างเอื้อเฟื้อ ส่งเสริมความสุขในชุมชน 2) เมตตาวัจจกรรม สื่อสารเข้าใจกัน ควรมีการสื่อสารที่ดีและสร้างสรรค์ ลดความขัดแย้ง ใช้การพูดดีและสุภาพ สร้างความเข้าใจในชุมชน ถามไถ่สารทุกข์สุขดิบ สร้างความสามัคคี 3) เมตตาภวกรรม เคารพในความคิดผู้อื่น ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมคิดหาสิ่งที่เป็นประโยชน์ พัฒนาอย่างยั่งยืน ส่งเสริมทัศนคติที่เปิดกว้าง ลดความขัดแย้ง และสร้างความไว้วางใจ 4) สาธารณโภคี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ควรแบ่งปันและเห็นแก่ส่วนรวม สร้างความร่วมมือและความสุข กระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำ สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างสังคมที่พึ่งพาอาศัยกัน 5) สีสัมมัญญตา รู้บทบาทหน้าที่ ควรส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมาย สร้างความสงบ

สุข มีวินัยและความประพฤติที่ดีงาม เป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชน สนับสนุนความรับผิดชอบของผู้นำและประชาชน ลดความขัดแย้งทางการเมือง 6) ทิฐิสามัญญตา เชื้อมั่นในหลักการร่วมกัน ควรส่งเสริมการร่วมมือและความเห็นชอบร่วมกัน พัฒนาที่ยั่งยืน สร้างความไว้วางใจและความสามัคคี ลดความขัดแย้งทางการเมือง จัดประชุมประจำเดือนหารือและเสนอแนะแนวทางพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพวรรณ ปุริมาต (2563) ได้ศึกษาเรื่อง “พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า (1) การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย (1.1) หลักกายกรรม แสดงกิริยาอาการสุภาพในการปฏิบัติงานต่อผู้ร่วมงาน (1.2) หลักวจีกรรม เลือกใช้คำพูดภาษาที่สุภาพเมื่อสนทนาพูดคุยกับสมาชิกในชุมชน (1.3) หลักมโนกรรม ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้อง ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมสำรวมระวังในอกุศลกรรม ความไม่ดีทางกาย (1.4) หลักสาธณโภค รู้จักแบ่งปันผลประโยชน์กันด้วยความยุติธรรม เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกันอยู่เสมอ (1.5) หลักสัทสามัญญตา ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือนิยต่าง ๆ อย่างเดียวกันอย่างเคร่งครัด (1.6) หลักทิฐิสามัญญตา ใช้นโยบาย ข้อกฎหมาย ระเบียบเป็นฐานความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกัน รู้จักแสวงหาจุดร่วมและ สงวนจุดต่างไม่ถือเอาความคิดของตนเป็นใหญ่ (2) รูปแบบการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น มีหลักดำเนินการ คือ (1.1) ด้านการมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย คำนึงถึงหลักสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (2.2) ด้านการยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล เชื่อถือในความสำคัญศักดิ์ศรีของตนเอง และศักดิ์ศรีก็ย่อมถูกคุ้มครองโดยกฎหมาย (2.3) ด้านการเคารพกติกาของการปกครองแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2.4) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง สร้างการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยโดยสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น (2.5) ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ทำหน้าที่และรับผิดชอบในฐานะนักการเมือง ใช้ความรู้เพื่องานจะได้สำเร็จลุล่วง (2.6) ด้านการมองโลกในแง่ดีมีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ สร้างความไว้วางใจให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการเมือง (2.7) ด้านการรู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและเป็นไปในทางสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามข้อกฎหมายและคุณธรรม (2.8) ด้านการไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ รักความเป็นธรรม สำนึกในพันธะหน้าที่ต่อสังคมโดยใช้อำนาจที่เป็นธรรม

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอมะนัง จังหวัดน่าน พบว่า พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมในเทศบาลเมืองบางกร่าง มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมของประชาชนผ่านเมตตาทางกาย วาจา และใจ ส่งเสริมการสื่อสารที่สร้างสรรค์ ความสามัคคี และความเคารพซึ่งกันและกัน มีการแบ่งปันผลประโยชน์ส่วนรวม ยึดถือบทบาทหน้าที่ และร่วมกันตัดสินใจอย่างมีหลักการ เพื่อสร้างชุมชนที่สงบสุข ยั่งยืน และมีคุณธรรมร่วมกันในสังคม มาใช้เป็นแนวทางได้องค์ความรู้ใหม่ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัยได้ทราบถึง 1) ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสารณียธรรมกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมของประชาชนในเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง 3) พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสันตินิยมในเทศบาลเมืองบางกร่าง มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมของประชาชนผ่านเมตตาทางกาย วาจา และใจ ส่งเสริมการสื่อสารที่สร้างสรรค์ ความสามัคคี และความเคารพซึ่งกันและกัน มีการแบ่งปันผลประโยชน์ส่วนรวม ยึดถือบทบาทหน้าที่ และร่วมกันตัดสินใจอย่างมีหลักการ เพื่อสร้างชุมชนที่สงบสุข ยั่งยืน และมีคุณธรรมร่วมกันในสังคม ข้อเสนอแนะประกอบด้วย 1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ 1.1) เทศบาลควรมีการส่งเสริมสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยผ่านการดำเนินงานของเทศบาล 1.2) เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนเคารพสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกทางการเมืองของผู้อื่น 1.3) เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชน

ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง เพราะเสียงทุกเสียงที่ลงคะแนนในการเลือกตั้งของเทศบาลมีความสำคัญ และส่งผลต่อการแก้ปัญหาของชุมชน 1.4) เทศบาลควรจัดให้มีการอบรมสิทธิการมีส่วนร่วมในระดับชุมชนโดยร่วมมือกับสถาบันพระพุทธศาสนา 1.5) เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนคำนึงถึงหลักความเสมอภาคกันในทางกฎหมาย เพศชายและเพศหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน 1.6) เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล เพราะจะช่วยทำให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 1.7) เทศบาลควรชี้แนะและให้คำแนะนำให้ประชาชนมีความอดทนอดกลั้นต่อพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกัน และ 1.8) เทศบาลควรมีการบริหารงานภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดไว้ และ 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป ได้แก่ 2.1) ควรทำการศึกษาวิจัยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย 2.2) ควรทำการศึกษาวิจัยวัฒนธรรมทางการเมืองไทยกับหลักการเสียงข้างมาก 2.3) ควรทำการศึกษาวิจัยพฤติกรรมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และ 2.4) ควรทำการศึกษาวิจัยวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

บรรณานุกรม

- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). วิถีชีวิตทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร: กุลสารไทยคดีศึกษา.
- ทินพันธ์ นาคะตะ. (2546). นักคิดผู้ยิ่งใหญ่ของโลก : ปรัชญาและทฤษฎีการเมือง. กรุงเทพมหานคร: สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นรนิติ เศรษฐบุตร. (2554). การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- พระครูสุวรรณธรรมาภิมณฑ์ (สมชาย เจริญผา). (2564). การประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมความสามัคคีในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี. ใน (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุริยะ มหัทธโน และคณะ. (2564). การประยุกต์หลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 10(20), 263-276.
- ไพวรรณ ปุริมาต. (2563). พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น. ใน (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศราวุธ ชันธวิชัย และคณะ. (2565). วัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทยในยุคแห่งการเชื่อมโยง. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 6(2), 566-578.
- สุธิศักดิ์ ผออดสูงเนิน และภัทรพล ทศมาศ. (2565). การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของชุมชนชนบทไทยในทศวรรษที่ 10 แห่งประชาธิปไตยไทย. มนุษยสังคมสาร (มสส.), 20(3), 145-164.
- สุวินัย ภรณวลัย. (2547). การเมืองเชิงบูรณาการ. กรุงเทพมหานคร: Openbooks.

อัจฉราวรรณ ใจะเขียว. (2566). การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในจังหวัดนครสวรรค์. ใน (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุชนิพนธ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Taro Yamane. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. New York: Harper and Row.